

سریویات انسان

www.Ketab.ir

جلد پنجم

«بهمشت و جهنم»

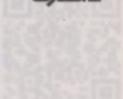
(به ضمیمه معراج و اعراف)

سلسله مباحث برنامه سمت خدا

مسعود عالی

معارف

سروشناسه: عالی، مسبعود، ۱۴۲۰- عنوان و نام پدیدآور: سروش انسان/ مسعود عالی؛ ویراستار رامین بازارزاده.
مشخصات نشر: قم؛ تهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف.
مشخصات ظاهري: هج: ۵/۱۴، س: ۲۱/۵. فروست: سلسله مباحث برناهه سمت خدا.
شاپاک: ۲- ۴۴۱-۴۱۴-۶۰۰- ۹۷۸ و ضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه
مندرجات: ۱. از احیضار اسلام قبر- ج. ۱. احوال بزرخ، رجعت و نفح صور- ج. ۳.
محشر: حساب و سؤال: حبظ و تکفیر- ج. ۴. مواقف سراط، شهود قیامت، شفاعت-
۵. بهشت و جهنم موضوع: زندگی پس از مرگ (اسلام) Future life- Islam-
شناسه افزوده: تهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف
رده بندی کنگره: BP2222/۲۴ رده بندی دیویس: ۲۹۷/۴۴ شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۵۰۴۲

لِذْنٍ
سَمْوَاتٍ

بِهٗشٰت و جَهَنَّم

نویسنده: محمد وحدت‌پور، رامین بابازاده طراح جلد: حامد مغوروی
صفحه آرا: حسین قاسمیان ناشر: دفتر نشر معارف (وابسته به
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در ایران) سال انتشار: ۱۴۰۲-۱۴۴۱-۹۷۸
شماره‌گان: ۱۰۰۰ نسخه نوبت حاب: ۱۴۰۰ قیمت: ۱۵۵,۰۰۰ تومان

۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۰۴، نمایر، غصه، شماره ۳۲، کوچه شهداء، خیابان شهداء، دفتر نشر معارف قم.

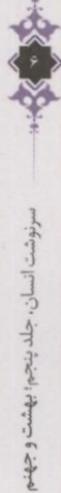
۰۲۵-۳۱۰۷۷، تلفکس، باتویه کتاب، شرکت میزبانی (مکنی)، قم

مراکز پخش

فهرست

۱۷	مقدمه ناشر
گفتگوی مذاه و چهارم: ﴿حقیقت بجهنم﴾	
۱۹	بهشت و جهنم؛ سرای جاویدان
۱۹	چند پرسش درباره بهشت و جهنم
۲۰	درک بهشت و جهنم
۲۱	عظمت نعمت‌های بهشتی
۲۲	آتش سوزان جهنم
۲۳	بهشت و جهنم؛ ظهور ولایت حق و باطل
۲۴	کوبه در بهشت
۲۴	وجود بهشت و جهنم
۲۶	صحنه‌هایی از بهشت
۲۷	وجود بهشت و جهنم از نظر قرآن
۲۸	أهل یقین و رؤیت بهشت و جهنم
۲۹	سید بحرالعلوم می‌شناخت
۲۹	مشاهده منازل بهشت در شب عاشورا
۳۰	امام هادی علیه السلام و صحنه‌های از بهشت

۳۰	علامه طباطبائی و نهر بهشتی
۳۱	تجسم اعمال، دلیلی بر وجود بهشت و جهنم
۳۲	سنگی که به قعر جهنم رسید
۳۳	درآوینختگان به درخت طوبی و زقوم
۳۵	حضور فعلی در بهشت و جهنم

گفتار پنجه و پنجم:

﴿ خصوصیات بهشت و جهنم (۱) ﴾

۳۷	برای درک ملکوت
۳۷	خصوصیات کلی بهشت و جهنم
۳۸	۱. زنده بودن بهشت و جهنم
۳۸	درک بزرخی حیوانات
۳۹	اگر موجودات
۴۰	لذت های حیات موجودات
۴۱	عذاب دردناک
۴۲	درک و شعور آتش
۴۳	۲. لذت های بهشت؛ بر اساس اراده
۴۴	نامه ای از خداوند
۴۴	در سایه بندگی
۴۵	نجات کودک به اراده باریبر
۴۵	بندگی کن تا که سلطانت کنند!
۴۶	دستمال خیس بر سر بود و آبی نبود!
۴۷	تفاوت همت ها
۴۸	همت پیرزن بنی اسرائیل
۴۸	همت های دنیوی و همت های معنوی
۴۹	به قدر همت دنیا
۵۰	۳. بدون خستگی و دلزدگی
۵۰	تفاوت لذت های دنیا و لذت های بهشت

۵۱	به دنبال کمال مطلق
۵۲	۴. بدون رنج و آندوه و نقص و آفت
۵۳	پیرها به بهشت نمی‌روند!
۵۳	فرزندی بدون مشقت

گفتار پنجماه و ششم:

﴿ خصوصیات بهشت و جهنم (۲) ﴾

۵۵	۵. آشکار شدن اسرار موجودات
۵۶	ظهور توحید در قیامت
۵۶	رابطه خالق و مخلوق
۵۷	تجلى بی‌پرده
۵۸	نگاه توحیدی
۵۹	آرامش پیامبر ﷺ در سخت ترین حالت
۵۹	درخواست فرزند در پیری
۶۰	آشکار شدن اسرار احکام
۶۱	کشف باطن قرآن در قیامت
۶۲	کشف باطن و سریه انسان در قیامت
۶۳	۶. آمیختگی لذت‌ها و عذاب‌های جسمی و روحی
۶۴	لذت‌هایی که مانع کمال است
۶۵	حلوایی که به شیخ جعفر شوشتری داده شد
۶۶	لذت‌ها و عذاب‌های روحی و معنوی در آخرت
۶۶	۱. احترام در بهشت و تحکیم در جهنم
۶۶	خوش آمدگویی فرشتگان
۶۷	برخورد خداوند با اهل جهنم
۶۹	۲. رفقا و همنشینان
۶۹	هم‌نشینی با پاکان
۶۹	در محضر امیر المؤمنین علیه السلام
۷۰	در محضر سید الشهداء علیه السلام

گفتار پنجاه و هفتم:

✿ سیمایی از بهشت و جهنم در قرآن ✿

۷۱	هم نشینان خوب و بد
۷۱	۳. خلود و جاودانگی
نگاهی به سوره واقعه	
۷۳	آثار قراثت سوره واقعه
۷۴	عبدالله بن مسعود و عثمان
۷۵	احوال سه گروه مختلف در قیامت
۷۶	۱. گروه پیش گامان
۷۶	روز هجران و شب فرقت یار آخر شد!
۷۷	لذت مجالست در بهشت
۷۹	ضیافت‌های در بهشت
۷۹	نوجوانانی با هکله و طابت
۸۰	سرمست از شراب بهشت
۸۱	هر آنچه میل دارند.
۸۱	حوریان بهشتی
۸۲	زیباتر از حوریان
۸۲	به دور از لغو و بیهوده گویی
۸۴	سلام‌های بهشتی
۸۴	۲. خجستگان
۸۵	بهره‌مندی از نعمت‌های بهشت
۸۶	همسران بهشتی
۸۶	لذت‌های بهشتی برای چه کسانی است؟
۸۷	موسیقی‌های بهشت
۸۷	نسیمی از لذت‌های بهشت
۸۹	۳. اهل شقاوت
۸۹	آب‌های سوزان

۹۰.....	سایه‌هایی از دود و آتش
۹۱.....	اسباب ورود به جهنم
۹۱.....	۱. عیاشی و خوشگذرانی حرام
۹۲	۲. اصرار بر گناه
۹۲	۳. تکذیب آخرت
۹۳.....	چرا علت ورود به جهنم بیان شده؟
۹۳.....	ارزش عمل صالح همراه با فضل خداوند
۹۴	ورود به بهشت با فضل و رحمت الهی
۹۵.....	عبد بن اسرائیل
۹۵.....	عمل صالح؛ زمینه‌ای برای تفضل الهی
۹۶	ابراهیم ادhem در حمام
۹۷	پرهیز از امیدهای واهمی

کتابخانه هشتم:

﴿ مراج و سفر نعمت‌اللهی ﴾

۹۹	رؤیت بهشت و جهنم
۱۰۰.....	بزرگ‌ترین مشاهده ملکوتی
۱۰۰.....	معراج؛ از ضروریات دین
۱۰۰.....	معراج پیامبر ﷺ
۱۰۱.....	سه بخش معراج
۱۰۲.....	مقام «آو آدنی»
۱۰۲.....	تفاوت معراج پیامبر اسلام ﷺ با معراج سایر پیامبران
۱۰۳	معراج با قدم عبودیت
۱۰۴	علامه طباطبائی ﷺ و مشاهدات بهشتی
۱۰۵	میرزا جواد آقا تهرانی ﷺ
۱۰۶	اهداف معراج
۱۰۶	۱. دیدن اسرار و حقایق آفرینش
۱۰۶	۲. غاز؛ هدیه معراج

۱۰۷	بیان احکام و اسرار غاز
۱۰۸	۳. دیدن اصناف از ملائکه
۱۰۸	فرشته‌ای که حساب همه قطرات باران را داشت
۱۰۸	مالک؛ نگهبان دوزخ
۱۰۹	نام مالک و نام رضوان
۱۰۹	۴. مشاهده اهل بهشت و جهنم
۱۱۰	خورنده‌گان مال یتیم
۱۱۰	غیبت‌کنندگان
۱۱۰	خورنده‌گانِ مال حرام
۱۱۱	رباخواران
۱۱۱	زنگاران
۱۱۱	ندادن مال
۱۱۱	کسانی که امامت سی کشیده بینی گردانند
۱۱۲	سخن چنان
۱۱۲	زنانی که در عذاب بودند

﴿ معراج؛ مشاهدات و دریافت ﴾

۱۱۵	۵. گفت‌وگو با ملک الموت
۱۱۶	۶. خمیرمایه ولدت فاطمه زهرا
۱۱۸	۷. شفاقت فاطمه
۱۱۸	سیب بهشتی
۱۱۹	۷. احادیث معراجیه و قدسی
۱۲۰	هفت خصلت بندگی
۱۲۰	اول؛ وریع بازدارنده از گناه
۱۲۱	خصوص و بندگی
۱۲۱	دوم؛ سکوت بازدارنده از بیهوده‌گویی
۱۲۲	سوم؛ ییم گریه آور

۱۲۲	ترس از عدالت خدا
۱۲۳	خشیت الهی
۱۲۴	نمایهای آیت‌الله بهجت
۱۲۵	چهارم: شرم و حیا از خداوند در خلوت
۱۲۶	مراقبت از خویش در خلوت‌ها
۱۲۷	دوگانگی در خلوت و جلوت
۱۲۸	خداوند در همه جا همراه توست
۱۲۹	یا حاضر، یا ناظر
۱۳۰	جایی که خدا تو را نبیند!
۱۳۱	در محیط خلوت چه کنیم؟
۱۳۲	معامله شیخ رجیل خبایط با خدا
۱۳۳	پنجم: کنترل غذا
۱۳۴	حضرت یحیی و شیطان
۱۳۵	ششم و هفتم: دوستی و دشمنی برای خود
۱۳۶	شهر فرنگ دنیا
۱۳۷	۸. سفارش به خلافت امیر المؤمنین در مراج
۱۳۸	امیر المؤمنین؛ نامی اختصاصی
۱۳۹	خداآوند با صدای «علی» سخن می‌گوید
۱۴۰	اجتماع بر محبت علی
۱۴۱	گزینش نام‌های اهل بیت
۱۴۲	نور مهدی
۱۴۳	مدت مراج
۱۴۴	رؤیاپی بی‌نظیر
۱۴۵	نظام عالم ملکوت

**۵۷
﴿معراج و مشاهده بهشت﴾**

مشاهده بهشت ۱۳۹

۱۳۹	مصالح قصرهای بهشت
۱۴۰	قصری از یاقوت سرخ
۱۴۱	خدای که اعمال ناچیز را می‌پذیرد
۱۴۱	در گرانها
۱۴۲	درهای بهشت و جهنم
۱۴۳	نوشته‌هایی بر بالای درهای بهشت
۱۴۳	در اول بهشت
۱۴۳	قناعت
۱۴۴	حق‌گویی
۱۴۴	زدودن کینه‌ها
۱۴۴	هم‌نشینی با اهل خیر
۱۴۵	در دوم بهشت
۱۴۶	خدمت به حلق
۱۴۶	امیر المؤمنین علیه السلام بیرون
۱۴۷	در سوم بهشت
۱۴۸	کم سخن گفت
۱۴۸	برادر خدای
۱۴۹	گفت و گو با دو استاد
۱۵۰	در چهارم بهشت
۱۵۱	در پنجم بهشت
۱۵۱	عقوبت ظلم
۱۵۲	آزدند کودک
۱۵۳	در ششم بهشت
۱۵۳	در هفتم بهشت
۱۵۴	در هشتم بهشت

گفتار شخص و یکم:
﴿ درهای بهشت و جهنم ﴾

۱۵۵	کلام پیامبر ﷺ به عثمان بن مظعون
۱۵۶	حقیقتِ درهای بهشت و جهنم
۱۵۷	سبقِ رحمت خدا بر غضب خدا
۱۵۷	درهای بهشت
۱۵۸	اهل قم و درهای بهشت
۱۶۰	طبقات بهشت و جهنم
۱۶۰	هفت طبقه جهنم
۱۶۱	طبقاتی بودن جهنم و مسطح بودن بهشت
۱۶۲	«جهنم»؛ پایین‌ترین طبقه دوزخ
۱۶۲	«لطفی»؛ طبقه ششم دوزخ
۱۶۲	«خطمه»؛ طبقه پنجم دوزخ
۱۶۳	«سَقَر»؛ طبقه چهارم دوزخ
۱۶۳	«جَحَّيم»؛ طبقه سوم دوزخ
۱۶۳	«سعیر»؛ طبقه دوم دوزخ
۱۶۴	«هاویه»؛ بالاترین طبقه دوزخ
۱۶۴	پناه بدن امام صادق علیه السلام به خداوند از آتش دوزخ
۱۶۵	نوشته‌هایی بر بالای درهای جهنم
۱۶۵	در اول جهنم
۱۶۵	در دوم جهنم
۱۶۶	در سوم جهنم
۱۶۶	در چهارم جهنم
۱۶۷	در پنجم جهنم
۱۶۷	در ششم جهنم
۱۶۸	در هفتم جهنم

گفتار شصت و دوم:

﴿ خلود و جاودانگی بهشت و جهنم ﴾

۱۶۹.....	چند پرسش درباره خلود
۱۷۰.....	جاودانگی در قرآن
۱۷۰.....	کسانی که جاودانه در آتش هستند
۱۷۰.....	۱. کافران
۱۷۱.....	۲. منافقان
۱۷۱.....	۳. مجرمان و گنهکاران
۱۷۲.....	۴. قاتلان
۱۷۲.....	۵. رباخواران
۱۷۲.....	۶. اعراض کتنده‌گان از قرآن
۱۷۲.....	۷. سبک اعمالان
۱۷۳.....	بازگشت موارد خلود در جهنم به کفر
۱۷۴.....	گناهانی که موقعت خلود در آتش می‌گردد
۱۷۶.....	کلام علامه مجتبی و مولانا اهل خلود در جهنم
۱۷۶.....	اهل خلود
۱۷۶.....	۱. پیشوایان اهل ظلم و پیروانشان
۱۷۷.....	۲. دشمنان علی علیهم السلام
۱۷۷.....	کسانی که در نهایت بهشتی می‌شوند
۱۷۸.....	کلام علامه طباطبائی درباره خلود
۱۷۸.....	اهل ولایت حق، عذاب ابدی ندارند
۱۷۹.....	اهل ولایت باطل، لیاقت بهشت را ندارند
۱۸۰.....	شبهات خلود، مربوط به خلود در جهنم است
۱۸۱.....	توجیه منکران خلود
۱۸۱.....	سازگار نبودن توجیهات با ظاهر آیات و روایات
۱۸۲.....	خلود و ذبح مرگ

گفتار شخصت و سوم:

﴿شبهات مربوط به خلود در عذاب﴾

اشکالات و شبهات

۱۸۵

اشکال نخست: ناسازگاری خلود با عدل الهی	۱۸۵
سخن ناصرخسرو	۱۸۶
اشکال یهودی و پاسخ پیامبر ﷺ	۱۸۷
شاکله انسان‌ها؛ اساس جاودانگی	۱۸۸
اشعار ادیب پیشاوری در پاسخ ناصرخسرو	۱۸۹
پاسخ دوم: تفاوت مجازات‌های اخروی و دنیوی	۱۹۰
مجازات‌های قراردادی و مجازات‌های تکوینی	۱۹۰
کوتاهی عمر؛ اثر تکوینی قتل پدر	۱۹۱
عکس العمل احسان به خلق	۱۹۲
عینیت بین اعمال و کیفرهای اخروی	۱۹۳
اشکال دوم: ناسازگاری خلود در عذاب با رحمت نامحدود خدا	۱۹۴
عذاب؛ تخت پوشش رحمت خداوند	۱۹۴
رحمت خاص خداوند	۱۹۵
اشکال سوم: علت جاودانگی عذاب کافران با حممه و بشریت خدمت کرده‌اند	۱۹۶
ملک عمل صالح	۱۹۶
برای صعود عمل به ملکوت اعلیٰ	۱۹۷
روح عمل	۱۹۷
نهر زیده	۱۹۸
مسجد بهلول	۱۹۹
بهشت و جهنم؛ دو غایت سیر معنوی انسان	۲۰۰
تخفیف عذاب برخی از کافران	۲۰۱
همسایه کافر	۲۰۲
آسان‌ترین عذاب	۲۰۲
اشکال چهارم: ناسازگاری فناپذیری ماده با خلود	۲۰۳

گفتار شصت و چهارم:

﴿اعراف﴾

۲۰۵.....	معنای «اعراف» در فرهنگ دینی
۲۰۶.....	اعراف در قرآن
۲۰۷.....	گفت‌وگوی بهشتیان و جهنمیان
۲۰۸.....	مردانی بر اعراف
۲۰۹.....	مستضعفان در اعراف
۲۱۰.....	سخنان شخصیت‌های اعرف با دوزخیان و مستضعفان
۲۱۱.....	کلام علامه طباطبائی درباره معنای اعرف
۲۱۱.....	اعراف از دیدگاه روایات
۲۱۲.....	۱. اعرف به عنوان جایگاه
۲۱۲.....	۲. اعرف و شخصیت‌های الهی
۲۱۳.....	مردان الهی بر اعرف به قضاوت می‌نشینند
۲۱۳.....	رجال اعرف
۲۱۵.....	راز خذار اعرف
۲۱۶.....	انسان‌های پرچم اعرف
۲۱۷.....	حضرت زهراءؑ در اعرف
۲۱۸.....	۳. واماندگان در اعرف
۲۱۹.....	مؤمنان از طایفه جن
۲۱۹.....	جمع‌بندی آیات و روایات اعرف
۲۲۰.....	خاتمه سخن
۲۲۱.....	غلامی که راه خود را بازیافت

﴿ فهرست آیات، روایات و ادعیه ﴾

۲۲۳.....	فهرست آیات
۲۲۹.....	فهرست روایات و دعاها

﴿ کتابنامه (۲۳۹) ﴾

مقدمة ناشر

بحث و گفت و گو درباره عالم آزاد و زندگی پس از مرگ، تنها کنکاش از موضوعی دینی و اعتقادی نیست، بلکه از این‌جا و بـ آگاهی از بخش اصلی و عمیق زندگی و خارج ساختن آن از چهره‌ای حروف محو است آور، می‌تواند بازدارنده نفس از آلودگی‌ها و طفیان‌ها، کترل کننده جامعه باشند و انسان‌ها، نیرو بخش انسان در تحمل مصائب و سختی‌ها و در یک کلام، مریض و مهدب فرد و جامعه انسانی باشد؛ و این هدف وقتی عملی تر می‌گردد که این مباحث با رویکردی اخلاقی، با مستندات قرآنی و روایتی توانم شود.

به همین منظور گفتارهای پیش رو با عنوان «سرنوشت انسان»، توسط حجت‌الاسلام و المسلمین مسعود عالی تمیه و تدوین گردیده است.

این مجموعه، سلسله مباحثی است که طی حدود یک سال و نیم در روزهای یکشنبه در برنامه «سمت خدا»، در شبکه سه سیماهی جمهوری اسلامی با عنوان «یاد مرگ» مطرح می شد و به درخواست بسیاری از یتندگان محترم، اینک به صورت کتاب به نگارش درآمده است.

این دوره که تمامی مباحث پس از مرگ، از هنگام احتضار و قبض روح تا

عالی قبر و بزرخ، و مراحل قبل از قیامت (ظهور و رجعت) تا عالمی قیامت و نفح صور و مواقف و عقبات آن را شامل می‌شود، در عین عمق و اتقان، با بیانی ساده و گویا و با استفاده فراوان از آیات و خصوصاً روایات اهل بیت علیهم السلام، که تنها راه اطمینان بخش شناخت جزئیات زندگی اخروی است، مطرح شده و از گریزها و نکته‌های اخلاقی و خاطرات عالمان و عارفان نیز بهره فراوان برده است. امید که خدمتی به ارتقا و تعمیق فرهنگ دینی و پالایش جامعه اسلامی مان باشد.

در پایان از تمامی دست‌اندرکاران و عوامل برنامه سمت خدا، به ویژه تمیه‌کننده آن، جناب آقای مجید رکنی که در تکوین این اثر نقش داشتند و نیز حجج اسلام مهدی گودرزی و اکبر اسدی که در آماده‌سازی این مباحث برای چالش کوشش فراوان نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنیم.

و من الله التوفيق